

AlthaiaXarxa

REVISTA INFORMATIVA DE LA XARXA ASSISTENCIAL UNIVERSITÀRIA DE MANRESA - Número 9, desembre 2020

La transformació per fer front *a la pandèmia de la covid-19*

La Fundació Althaia dona resposta a un repte sanitari sense precedents gràcies a la gran complicitat i implicació dels professionals i el suport del territori

Entrevista a Ramon Vives i a Laia Combellé, professionals d'Althaia

Coneixem l'activitat del laboratori de la institució

Entrevista a Josep Eladi Baños, rector de la UVic-UCC

Marc Aloy i Guàrdia
Alcalde de Manresa i President del Patronat d'Althaia

Fent pinya contra la pandèmia

Si la sanitat és un dels pilars de l'estat del benestar, la salut és un dels factors primordials, irrenunciables, que condicionen el benestar de les persones. Aquesta afirmació ha esdevingut aquest any 2020 més categòrica i rotunda que mai a causa de les conseqüències socials i econòmiques derivades de la covid-19.

Aquesta publicació deixa constància del repte majúscul que està afrontant la Fundació Althaia per combatre el virus, així com de l'esforç extraordinari dels seus professionals per ser el gran mur de contenció del nostre entorn més proper per plantar cara a una malaltia que provoca estralls arreu. L'afectació de la pandèmia des del març està requerint una resposta permanent, que obliga a prendre decisions de forma col·legiada i compartida del món sanitari, fent servir tots els recursos per compartir un objectiu comú: minimitzar els efectes del coronavirus, atendre el millor possible i curar els milers de persones afectades.

Tot aquest treball tenaç i admirable és possible gràcies a la trajectòria i experiència de molts anys d'una institució de referència a la Catalunya Central. Althaia és, sens dubte, un actor clau d'integració i qualitat de vida gràcies al seu compromís per oferir una assistència de qualitat, eficient i de màxim nivell, amb unes infraestructures modernes i un equip humà que és un exemple de vocació de servei i professionalitat en assistència clínica, recerca, docència i innovació. Tenim immensa sort de tenir uns magnífics professionals que ens curen i ens cuiden i que mereixen tot el nostre agraïment i suport.

Però no podem abaixar la guàrdia i caure en l'autocomplaença. Els mesos vinents seran decisius per intentar aturar la crisi i és ben segur que, des de les institucions i els i les professionals, tenim molta feina per definir estratègies i passos endavant al servei de la ciutadania, avenços necessaris i que passen sobretot per conscienciar-nos del paper crucial que ha de jugar la sanitat de qualitat com a garant d'un futur millor.

Manel Jovells i Cases
Director general de la Fundació Althaia

Els valors d'Althaia i la covid-19

Teniu a les vostres mans un nou número de la revista de la Fundació Althaia que, com no podia ser d'altra manera, està molt centrat en la pandèmia de la covid-19 i en deixar testimoni de com la institució ha fet front a aquesta crisi sanitària de grans magnituds que ha canviat la vida de tothom.

La primera onada va obligar a transformar-ho tot. Pràcticament d'un dia per un altre vam haver de donar resposta a unes necessitats assistencials que mai haguéssim pogut imaginar. L'activitat va ser, de març a juny, quasi bé monogràfica per atendre les persones amb aquesta nova i desconeguda malaltia. En un moment crític com aquest, els valors de la institució —el professionalisme, el compromís, la proximitat, la confiança i la innovació— van aflorar amb més força que mai. Tot el que es va fer no hagués estat possible sense l'esforç i la implicació de tots els professionals de l'organització, els pilars bàsics per afrontar aquesta crisi. Cada un d'ells va viure la seva particular història i una forta càrrega emocional.

També el suport del teixit empresarial, universitats, institucions sanitàries i administracions del territori va ser cabdal, així com la capacitat de treball en xarxa i coordinació amb aquests agents. Sense oblidar la solidaritat que vam rebre per part de persones a títol individual, entitats i associacions. Tot plegat es deriva de la confiança i la proximitat que hem anat forjant amb tots ells. D'altra banda, la capacitat d'innovació i les noves tecnologies ens van ser molt útils per trobar solucions imaginatives a molts problemes i estar al dia en la cursa dels avenços científics.

Això, però, no s'ha acabat. Estem sortint de la segona onada i preparant-nos per a la tercera. Tots els aprenentatges de la primera ens seran útils per afrontar les següents. Però el que realment ens ha de servir és posar aquests aprenentatges al servei d'una nova realitat que definirà un futur diferent. Un futur en què, per afrontar-lo amb èxit, ens caldrà preservar els nostres valors essencials i, alhora, adaptar-nos als nous llenguatges, les noves tecnologies i, en definitiva, a les noves generacions.

Althaia afronta un repte sense precedents gràcies a la força del *treball en equip*

La pandèmia causada per l'expansió del coronavirus SARS-CoV-2 va arribar a les nostres comarques de forma inesperada el passat mes de març. La primera onada d'aquesta crisi sanitària va portar la institució a una transformació integral per poder donar resposta a les noves necessitats assistencials.

El gran esforç i dedicació dels professionals d'Althaia ha estat la peça clau per donar resposta a aquesta situació sense precedents. La ciutadania i el teixit empresarial del territori, que des d'un primer moment es van abocar a col·laborar en tot el que van poder, els han mostrat el seu escalf i gratitud.

Sumari

Reportatge La primera onada de la pandèmia de la covid-19 a Althaia 3	Descobrim... Els professionals Ramon Vives i Laia Combellé 10	Notícies L'actualitat de la Fundació 12	Avui visitem... l'equip del laboratori 20	Entrevista Josep Eladi Baños, rector de la UVic-UCC 22
---	--	---	---	--

Crèdits

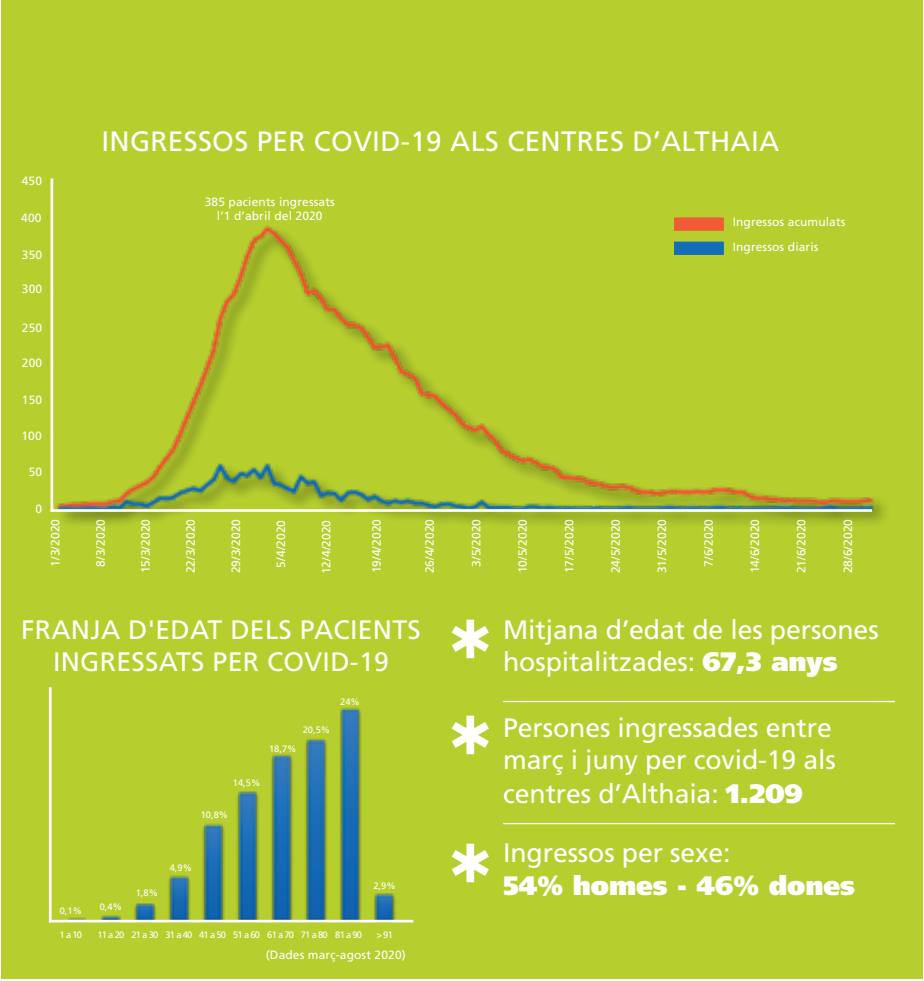
Edita: Althaia Xarxa Assistencial de Manresa. Producció: CatPress Comunicació. Fotografies: Miquel de Pobes, i equips de comunicació d'Althaia, Clínica Sant Josep i UVic-UCC. Impressió: Difoprint SL. Dipòsit legal: B.19.554-2013

La primera onada de la pandèmia de la covid-19, una infecció totalment desconeguda d'abast mundial que va arribar el passat mes de març al nostre territori de forma inesperada, va obligar la Fundació Althaia a transformar-se completament i a adaptar l'atenció sanitària per fer front a una situació sense precedents en la història de la institució.

A partir de la segona setmana de març va començar el gruix d'ingressos de pacients amb covid-19 a Sant Joan de Déu, que des d'aquell moment i durant tres mesos es va convertir en un hospital monogràfic de covid. El gran nombre de persones que simultàniament necessitaven hospitalització va fer que, al cap de poc, tant la Clínica Sant Josep com el Centre Hospitalari passessin també a atendre persones afectades per la malaltia. El punt àlgid va ser l'1 d'abril, amb 385 pacients ingressats en els diferents centres d'Althaia.

La complexa gestió dels espais

A Sant Joan de Déu es va fer una tasca ingent per habilitar àrees d'atenció al pacient crític i semicrític, la màxima necessitat. La xifra de places habitual es va aconseguir triplicar. La Unitat de Cures Intensives (UCI) es va destinar exclusivament als pacients crítics amb covid-19. Les dues àrees de reanimació del bloc quirúrgic, així com alguns quiròfans, també es van habilitar per donar atenció al malalt crític. L'hospital de

dia polivalent, que es va sectoritzar degudament, es va convertir en una unitat de semicrítics. L'Hospital de dia d'Oncologia i Hematologia, que durant tota aquesta etapa no va deixar de donar atenció als pacients hemato-oncològics, es va traslladar a consultes externes per alliberar uns espais que també es van habilitar al servei del malalt covid. Pel que fa a Urgències, el bloc B, habitualment destinat a Pediatria, es va destinar al pacient covid, igual que

Presca de decisions de forma col·legiada

El 10 de març Althaia va constituir un comitè de crisi format per professionals de diferents àrees i serveis i per l'equip directiu que es va reunir diàriament durant tres mesos. Aquest ens va ser el **centre d'operacions** que va idear i gestionar la resposta de la institució davant la pandèmia. El comitè ara s'anomena de transformació i es reuneix dos cops a la setmana per fer seguiment de la situació i planificar noves accions, tenint en compte les dades aportades des d'Epidemiologia d'Althaia, per donar la millor resposta en funció de l'evolució de la pandèmia.

la Unitat d'Observació d'Urgències (OBU). A hospitalització, pràcticament tots els llits van ser per a persones afectades de coronavirus SARS-CoV-2.

La Clínica Sant Josep, que es va posar al servei del sistema públic, va acollir primer malalts no covid per alliberar espais de Sant Joan de Déu i, posteriorment, va habilitar la quarta planta per atendre pacients amb el nou virus. A més, es va unificar l'atenció pediàtrica i obstètrica de la Clínica i Sant Joan de Déu en aquest darrer centre per optimitzar espais i equips professionals. El Centre Hospitalari va passar a atendre monogràficament pacients amb covid.

La gestió dels espais va ser molt complexa. Cada transformació, que s'havia de fer d'un dia per un altre, anava associada a una important tasca de logística, infraestructures, canvis informàtics i de gestió de recursos humans. La riquesa patrimonial de la ciutat –fruit de l'herència sanitària de les institucions sanitàries de la ciutat del segle XX– va fer que no calgués habilitar hospitals de campanya com en altres territoris ja que es van poder utilitzar diferents plantes dels edificis de la institució. Tant la Clínica com el Centre Hospitalari van adequar més unitats que les que finalment es van necessitar. En aquesta transformació va ser molt important la tasca dels professionals d'Infraestructures i serveis generals.

Cal posar també de relleu la coordinació que hi va haver entre totes les institucions sanitàries –Departament de Salut, Servei Català de la Salut (CatSalut), Institut Català de la Salut (ICS), Servei d'Emergències Mèdiques (SEM), Althaia, Sant Andreu Salut, Fundació Universitària del Bages i ajuntaments–, que va permetre optimitzar els recursos existents per, així, donar la millor atenció sanitària al territori.

Un gran esforç col·lectiu

L'assistència a la Fundació Althaia va ser un treball col·lectiu que va comptar amb una gran implicació i esforç de tots els professionals, que van passar a treballar torns de 12 hores en dies alterns, renunciant a festius, i en moltes ocasions aïllant-se de la família per no posar-la en risc.

En l'àmbit mèdic, es van crear grups multidisciplinaris, liderats per un especialista de Medicina interna. Eren els encarregats de l'atenció directa als pacients covid. En aquests equips hi van prendre part professionals de diferents especialitats mèdiques i quirúrgiques que d'un dia per l'altre van haver de canviar les seves tasques habituals. També es van crear equips de professionals que van actuar més des d'una segona línia, ja fos per la seva especialitat o per pertànyer a un grup de risc. La seva tasca va consistir en informar telefònicament les famílies sobre l'evolució dels pacients.

A Infermeria també hi va haver canvis substancials. Bona part de les infermeres i TCAI van passar a donar atenció a un nou tipus de pacient, canviant el seu rol i lloc de tre-

Una psicòloga de la Divisió de Salut Mental d'Althaia fent una trucada de dol

ball habituals i assumint una forta càrrega emocional. En aquest gran treball assistencial també hi van intervenir professionals de Rehabilitació, com els fisioterapeutes, que van incrementar la seva presència a l'UCI, els logopedes i els terapeutes ocupacionals. A més, es va poder comptar amb el suport de professionals jubilats, estudiants d'infermeria i medicina d'últim any i metges acabats de llicenciar.

En paral·lel, destaca la tasca i esforç dels professionals no assistencials, com els serveis de neteja, logística, infraestructures o comunicació, que van tenir també un paper fonamental en aquest treball en equip. Més de 600 professionals van treballar de forma telemàtica. En 8 setmanes es van fer 850 videoconferències. El departament de Transformació Digital, Sistemes d'Informació i TIC, en coordinació amb Admissions i tots els serveis, ho va fer possible.

Gran solidaritat del territori i suport ciutadà

La col·laboració de la ciutadania i les empreses del territori va ser clau per cobrir les necessitats generades. La institució va rebre donacions econòmiques i de material de tot tipus. També destaca la coordinació entre institucions –UManresa-FUB, Avinent, Eurecat, UPC i l'Ajuntament de Manresa i els makers del Bages– per a la impressió 3D de diferents materials. A part, hi va haver la campanya **Posem-hi paraules** per canalitzar les mostres de suport.

Contacte familiar

Cada unitat hospitalària va tenir un telèfon intel·ligent a disposició dels pacients sense contacte amb la família i amb sentiments de solitud. Van ajudar-los en el seu ús professionals del Voluntariat i d'Infermeria.

que hi havia noves evidències científiques. Des de la Comissió d'Infeccions i Salut Laboral es van fer càrrec dels protocols de seguretat dels professionals.

Màxim caliu humà

Davant la gran facilitat de propagació del virus, es van haver de prendre unes extremes mesures de seguretat. Per pal·liar l'aïllament a què van haver d'estar sotmeses les persones amb covid-19, la institució va desplegar una sèrie de mesures i estratègies per posar caliu humà i acompanyament en l'atenció. En aquest sentit, malgrat que per motius de seguretat els pacients hospitalitzats tenien restringit l'acompanyament, es va decidir des de l'inici que hi havia d'haver excepcions, en què sí que es va permetre. Des d'Admissions es va organitzar un punt d'intercanvi d'objectes entre familiars i pacients. Cal destacar també la tasca de Treball social per resoldre situacions complexes derivades de la pandèmia.

Un moment que es va tenir especialment en compte va ser el del final de vida. Ja fos presencial o telemàtic, la prioritat va ser facilitar que hi pogués haver un comiat amb la família i, així, contribuir a què la persona tingués un procés de mort el més humanitzat i digne. Quan pels motius que fos això no va ser possible, van fer acompanyament en aquests moments tan delicats els professionals assistencials.

També es va posar en marxa el que es va anomenar trucada de condol a les famílies que van perdre una persona estimada a causa de la covid-19, que va anar a càrrec de l'equip de psicologia. Una acció per prevenir les conseqüències del dol patològic. Des de Salut Mental van habilitar a més un servei de suport psicològic per als professionals de la institució i també als pacients.

La segona onada

En el moment d'elaborar el reportatge estem immersos en la segona onada de la pandèmia. Tot i que la situació és complexa i el futur incert, aquesta segona etapa s'afronta amb més coneixement, recursos i planificació. La institució segueix el Pla de contingència elaborat tenint en compte l'experiència acumulada. Tot i que aquesta etapa s'afronta amb més preparació, hi ha una complexitat afegida, la de fer compatible l'activitat habitual de l'assistència.

L'assistència més enllà de l'atenció covid

La crisi de la covid-19 va paraitzar bona part de l'activitat assistencial habitual d'Althaia. L'aturada, però, no va ser total. Serveis com Oncologia, Salut Mental i Hematologia van seguir donant atenció als pacients *in situ* a Sant Joan de Déu, alhora que els seus professionals van donar suport als equips multidisciplinaris per atendre el pacient covid. L'activitat quirúrgica urgent també va continuar. Altres especialitats van seguir amb l'activitat assistencial fent ús de nous canals d'atenció telemàtics per evitar desplaçaments i reduir el risc de contagi. La flexibilitat en els models assistencials innovadors com la telemedicina o l'hospitalització a domicili van ser claus. El servei de Farmàcia va liderar, al mes d'abril, la posada en marxa del lliurament a domicili de la medicació hospitalària (a la foto).

Primària es concentra per optimitzar recursos

A l'inici de la pandèmia, la Fundació Althaia i l'Institut Català de la Salut (ICS), d'acord amb el Servei Català de la Salut, es van coordinar per reorganitzar l'atenció primària de Manresa. A partir del 23 de març i fins al juny, el CAP Bages va concentrar les visites presencials i el CAP Les Bases, obert només per a professionals, l'atenció domiciliària i el suport a residències de la gent gran. L'atenció urgent es va centralitzar al CUAP del CAP Bages, canvi que encara continua vigent. L'equip del CUAP està format per professionals de l'ICS i Althaia, que arran de la crisi sanitària ha incrementat els recursos que hi destina. La pandèmia va potenciar les visites telemàtiques. A la vegada, va fer augmentar les visites domiciliàries així com l'assistència a residències de la ciutat.

Testimonis *en primera persona*

Carlos Alegre
Resident d'UCI de 3r any
Servei de Medicina intensiva

"Aleshores era R2 i vaig tenir sota la meua responsabilitat 8 pacients d'UCI. Va ser una experiència molt dura, un aprenentatge a marxes forçades tant de tècniques, exploració de pacients i medicació com de prendre decisions. Com a creixement professional em va servir de molt. I vaig tenir molt suport per part de l'equip."

Estibaliz Cruz
Tècnica de Compres
Servei de Compres i logística

"Des del 14 de març, que és quan em vaig adonar del que ens venia a sobre, tot va canviar. Ja no existien els caps de setmana i es treballava cada dia de sol a sol, l'objectiu principal va passar a ser trobar EPI, respiradors... tot el necessari per a la pandèmia i no deixar ni els professionals ni els usuaris desatesos."

Maite Zanuy
Infermera
Àrea quirúrgica

"Ens va suposar un canvi radical en reconvertir-nos en pocs dies en una UCI. Em va impressionar l'enorme capacitat i entrega dels qui hi van intervenir: tant personal sanitari com de neteja. Vam fer compatible l'estrès, les emocions i l'esgotament amb una gran professionalitat assistencial i qualitat humana."

Alfredo Valdenebro
Tècnic en electromedicina
Servei de Manteniment

"La covid-19 ens va agafar com a tots, molt verds. Cada matí vèiem com ens faltaven coses diferents i no donàvem a l'abast a aconseguir-les: respiradors, monitors, connexions de gasos, suports de monitors... Cada dia vivíem una incertesa diferent, com obrir una àrea que originalment no estava prevista."

Victòria Villa
Patòloga
Servei d'Anatomia Patològica

"Vaig estar fent trucades telefòniques als familiars de pacients ingressats per covid-19 que no eren greus. Els transmetia com estaven, quin era el pronòstic mèdic i també el seu estat anímic. Érem com els ulls de la família a l'hospital. En alguns casos vam arribar a establir vincles amb els familiars i a fer molta contenció emocional."

Yolanda Farelo
Tècnica de Recursos Humans
Àrea de Planificació

"La reorganització del personal en les unitats transformades i noves que es van crear va ser un repte. Em va commoure molt la predisposició del personal. Em sabia molt greu demanar als professionals que fessin tal torn en tal unitat, sabent que s'estaven exposant d'una manera tan directa a una malaltia tan desconeguda."

Pep Cots
Administrador de sistemes
Departament de Transformació digital, Sistemes d'informació i TIC

“Dels dies de confinament em queda el record d’unes jornades maratonianes de fins a 17 hores per garantir el teletreball dels professionals. També la sensació de feblesa envers allò desconegut i sobretot la certesa que Althaia disposa d’un equip formidable capaç d’afrontar qualsevol repte, per molt atzarós que aquest sigui.”

Mercè Peiró
Tècnica de Comunicació
Servei de Comunicació, Participació i Mecenatge

“Tot l’equip estàvem gairebé les 24 hores del dia pendents de les informacions i canvis que sorgien per poder informar la població i els professionals de la Fundació. A través de les xarxes socials vam establir una gran complicitat amb els seguidors. Encara m’emociona pensar en el munt de missatges de suport que rebíem cada dia.”

Núria Basany
Infermera
ABS Barri Antic

“Una data clau va ser el diumenge 22 març, quan a les 9 del vespre ens van informar que començàvem a treballar en “clau ciutat”. La meua posició laboral durant dos mesos i mig va ser a les portes del CAP Bages, fent triatge al carrer i intentant organitzar les visites. Ho teníem tot sectoritzat en respiratori i no respiratori.”

Laura Pérez
Administrativa
Servei d’Atenció i Informació al Pacient (SAIP)

“En tancar l’accés a la planta 0 de Sant Joan de Déu, el SAIP es va traslladar a la planta -1, on vam habilitar un punt d’intercanvi de roba i objectes entre les famílies i els pacients ingressats. La gent venia a saber com estaven els seus familiars, amb qui no tenien contacte. La nostra tasca va consistir molt a ajudar i escoltar les famílies.”

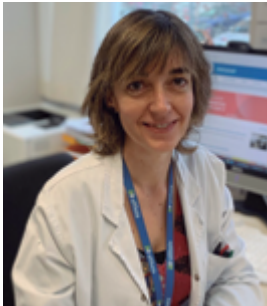
Alfonso Tapiz
Internista
Servei de Medicina interna

“Vaig col·laborar a coordinar els equips multidisciplinaris, formats per professionals mèdics, quirúrgics i R0. Eren 42 professionals cada dia. En ser de risc, no vaig estar a primera línia de l’assistència però tot i això em vaig aïllar 2 mesos de la família per evitar contagis. Va ser una experiència duríssima, no sabies ni com ni quan acabaria.”

Thais Vazquez
TCAI
Àrea d’hospitalització (Unitat 8)

“Recordo la sensació quan em sonava el despertador de l’esforç que havia de fer per anar a treballar. Arribar a l’hospital i veure tothom trist, seriós i amb cara d’esgotament... Al matí, amb les companyes, mentre ens vestíem d’EPI fèiem teràpia entre nosaltres. A casa em posava música o escrivia per treure les emocions.”

Yolanda Martínez
Psicòloga clínica
Servei de Salut mental d’adults

“Voliem donar resposta al malestar dels professionals, a l’impacte emocional en pacients ingressats per covid i també al patiment dels seus familiars. La situació era molt greu, extraordinària, altament estressant, i era raonable que hi hagués un elevat impacte emocional. Per resumir-ho: intensitat, incertesa, treball en equip.”

Mari Segura
Neteja
Servei de Neteja i bugaderia

“Ens vam implicar molt per tal que els pacients no trobessin a faltar tant la seva família. Junt amb infermeria i auxiliars fèiem tots els possibles per ajudar-los i per acompanyar-los al màxim. A les 8 del vespre, els qui estaven bé ens aplaudien. La situació em va afectar i impactar molt, puc dir que m’ha canviat la vida.”

Oriol Jordana
Fisioterapeuta
Servei de Rehabilitació i Medicina física

“Ens vam saber adaptar a l’adversitat de la situació fent pinya amb companys amb qui mai havíem tingut tracte. Un tracte professional i humà, en què moltes vegades predominava el llenguatge no verbal. Mirades i gests de complicitat, amb els companys i pacients afectats, que ens feien tornar dia rere dia a la nostra activitat.”

Jordi Colomer
Tècnic de prevenció de riscos laborals
Servei de Prevenció de riscos laborals

“Recordo que a primera hora del matí ens preparàvem amb els companys de Vigilància de la Salut per al dia que venia, fet que es va repetir dos mesos. Vam donar el màxim per tal de donar resposta al neguit i preocupació de molts professionals. Com a equip ens va unir, però la impotència de no poder fer més no l’oblidarem.”

Cristina Prat
Anestesiòloga
Servei d’Anestesiologia i Reanimació

“L’àrea quirúrgica va deixar de ser un lloc estèril per omplir-se de lliteres. Ens vam dedicar a l’inesperat, a resoldre problemes immediats, a què un petit canvi suposés l’èxit o el fracàs d’una vida al nostre càrrec. Ho vaig viure com una guerra, però a la vegada vaig veure fins a quin punt es pot arribar a ser un equip.”

Eva Méndez
Infermera
Àrea de crítics (UCI)

“No he patit mai una guerra, però el que vam viure segur que s’hi podria assemblar. Em venen a la ment paraules com impotència, incertesa, por i tristesa; a la vegada, esperit d’equip i acompanyament. La nostra feina és tenir cura de les persones: pacients i companys. Valoro molt més el que és important a la vida.”

Descobrim...

Ramon Vives, traumatòleg especialista en cirurgia protèsica

Fa 17 anys que aquest manresà, adjunt al servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia (COT), està vinculat a la institució. En aquesta entrevista ens parla de la seva trajectòria professional, de l'organització i dels canvis que ha viscut en els últims anys la seva especialitat.

“Valoro molt el *tracte* proper”

Des de quan treballa a Althaia? Com va ser que decidís vincular-se laboralment a la institució?

Mentre estava fent la residència a la Mútua de Terrassa ja vaig començar a fer guàrdies al Centre Hospitalari. En acabar la residència treballava d'adjunt a Terrassa però coneixia gent del servei de Traumatologia del Centre Hospitalari i em van proposar treballar a Manresa. Vaig venir aquí al juliol del 2003. Vaig dir de provar-ho un temps i de moment ja porto 17 anys. Vaig entrar l'any de la fusió. Al principi va ser dur, però l'ambient m'agradava molt i m'hi vaig trobar còmode.

Què suposa treballar en un servei de les dimensions de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia?

Amb tanta gent, hi ha d'haver un ambient de treball molt bo. I penso que de moment això és així, sobretot si ho compares amb altres hospitals. És un servei que cada vegada és més gran i es va fent més estanc. També cada vegada ens demanen més hiperespecialització, sobretot perquè ens envien pacients d'altres hospitals del territori.

Vostè està especialitzat en cirurgia de maluc...

He anat variant, també faig traumatologia, artroscòpies, pròtesis de genoll... Però bàsicament ara darrerament ja faig aquest tipus de cirurgia de maluc i protèsica.

És bona la hiperespecialització?

El traumatòleg ha de tenir una visió àmplia del cos i a partir de la meitat de la seva carrera professional sí que és convenient la hiperespecialització, sobretot perquè les exigències que tenim no són les mateixes que fa 20 anys. Quan vaig començar els traumatòlegs feien de tot: peu, genoll, espatlla... En canvi, ara cada vegada ens anem hiperespecialitzant més. Per a mi el problema és quan adjunts joves es focalitzen en un tema molt concret des de l'inici perquè aleshores l'àmbit de coneixement de la patologia queda molt reduït. Hem de tenir en compte que les patologies s'interrelacionen molt les unes amb les altres. Probablement un problema de maluc té l'origen a l'esquena o al genoll, i al revés. És molt important saber entendre el conjunt del pacient per entendre la part de la seva hiperespecialització.

També deu haver canviat la tipologia de pacient?

Sí, augmenta l'esperança de vida i també les expectatives de qualitat de vida. La gent exigeix que biomecànicament pugui fer més coses. Persones que s'acaben de posar una pròtesi et demanen poder jugar a tennis, poder fer activitats que abans eren impensables en segons quines edats.

Quin és el punt fort d'Althaia?

Una cosa que valoro molt d'Althaia és el tracte proper, tant amb els professionals com amb els malalts, que crec que no hem de perdre per més grans que ens fem. Jo he treballat en hospitals de l'àrea metropolitana de Barcelona i hi ha més fredor.

En què podria millorar?

Que ens creguem més el que fem. Segurament, a fora no tot és tan fantàstic ni aquí tan dolent. De vegades vas als congressos i t'expliquen coses i dius: "sí això nosaltres també ho fem!".

Althaia li permet desenvolupar la seva trajectòria professional?

Sí, i tant, he pogut créixer. A nivell quirúrgic m'ha donat moltes oportunitats, estic content.

Quina va ser la seva tasca durant la primera onada de la pandèmia?

Com a traumatòleg vaig donar suport a la gent de Medicina interna a la Clínica, vaig estar amb un grup molt maco. Vaig intentar ajudar-los en tot el que podia.

Com ho va viure?

Al principi amb por, com tothom. Però també vaig veure que l'hospital va ser una pinya, des de l'últim fins al de dalt de tot, i vam tirar endavant. Va ser la part maca d'aquells dies junt amb les relacions amb els altres professionals. També vaig veure la importància d'infermeria. Quan tu sorties de l'habitació elles continuaven allà, van estar moltes hores amb els pacients.

Laia Combellé, infermera

Es va incorporar a la institució el març d'aquest 2020, en el punt àlgid de la primera onada de la pandèmia de la covid-19, quan era encara estudiant. Des del juny, aquesta manresana que s'ha graduat a la UManresa treballa a l'Hospital de Sant Joan de Déu.

“Estem *sempre* amb el pacient”

Des de quan treballa a Althaia?

Des de finals de març d'aquest any, en plena pandèmia de la covid-19. Encara estava estudiant a la universitat, quart de carrera. A mi i a altres companys ens van anar trucant un per un per veure si podíem venir a ajudar. Vam començar a treballar en aquella època. Jo hi vaig estar uns 20 dies. Quan la situació va començar a controlar-se més es van anar tancant unitats i llavors vaig tornar a casa fins al juny, quan vaig reincorporar-me.

Quina tasca va portar a terme en la primera etapa?

Em van fer un contracte de suport, vaig estar a primera línia ajudant les infermeres amb diferents tasques com repartir la medicació, controlar els pacients, fer analítiques, gasometries... Qualsevol cosa que sortís. Vaig estar a les unitats A1 i A2, que són de cirurgia i que es van transformar per atendre pacients covid.

Com ho va viure?

Em van trucar un migdia i al cap de dues hores ja em vaig incorporar junt amb els meus companys. No vaig dubtar. Ens van

dir a cadascú on havíem d'anar i ens vam posar a la planta. Clar, no coneixies ningú i no sabies massa què havies de fer. Al cap d'uns quants dies ja em vaig anar situant, però el primer dia... Va ser difícil. Suposo que tampoc em veia preparada al cent per cent. Encara que estigués a la recta final de la carrera, penses que ets estudiant i que no has acabat. Sí que és veritat que els pacients no els portàvem nosaltres, però la responsabilitat la tenies igual i hi havia molta feina.

Al juny va decidir tornar-se a vincular laboralment a la institució...

Sí. Ja ens havien dit que segurament de cara al juny ens contactarien per si volíem continuar treballant aquí. A mi em van trucar per anar a traumatologia i, a les companyes, des de diferents plantes.

I va dir que sí.

Vaig dir que sí perquè quan vaig estar fent pràctiques a la planta de traumatologia, just abans de l'inici de la pandèmia, em va agradar. És un lloc on estem bé. També és veritat que sóc d'aquí a Manresa i és l'hospital que em queda més a prop.

Què li aporta treballar a Althaia?

Les infermeres tenim una feina que és molt vocacional que t'aporta moltes coses bones: el contacte amb la gent, que la gent estigui agraïda i que et doni les gràcies per cuidar-la... També porto des de primer de carrera fent pràctiques a l'Hospital de Sant Joan de Déu. I vulguis que no, he passat per diferents unitats, ja em conec la institució i la manera com es treballa.

Li agrada aquesta forma de treball?

Sí, si no fos així hagués provat algun altre hospital encara que això hagués suposat haver-me de traslladar. Aquí estic bé, amb els companys i amb tot.

Quins són els punts forts de la institució?

El tracte amb la gent. També que hi ha bons professionals i que és un hospital cada cop més gran.

I la professió infermera, quin pes hi juga?

Té força pes perquè penso que som dels professionals que tenim més contacte directe amb el malalt. Infermeres i auxiliars. A veure, de contacte directe en podem tenir tots, però em refereixo al fet que estem 24 hores aquí. La infermera sempre estarà a planta i al costat dels malalts. Hi ha altres professionals que venen una estona, també van voltant per diferents plantes perquè tenen altres tasques. Cadascú fa la seva feina i una no ha de tenir més valor que les altres. Nosaltres som les professionals més properes als pacients, som les que estem tot el torn amb ells. I penso que ens sentim reconegudes per la tasca que fem.

Li agradaria especialitzar-se en algun àmbit concret?

De moment aquí ja estic bé. Sí que m'he mirat algun màster i postgrau, però encara no ho tinc clar.

El Programa d'Atenció a Domicili compleix 30 anys

El Programa d'Atenció a Domicili (PAD), un servei pioner al país que es va posar en marxa a Manresa l'any 1990 per atendre els pacients que rebien l'alta hospitalària i que necessitaven ajuda domiciliària derivada d'un problema de salut, ha complert aquest any 2020 les tres primeres dècades de vida amb més de 2.500 persones ateses. El programa continua actualment en marxa gràcies a la col·laboració entre la Fundació Althaia, l'Ajuntament de Manresa i l'Institut Català de la Salut (ICS).

Vehicles per a Primària

La pandèmia de la covid-19 ha fet que l'ABS Barri Antic i l'ABS Les Bases hagin potenciat les visites domiciliàries, sobretot per fer seguiment de pacients crònics i atendre persones que requereixen de cures d'infermeria. D'aquesta manera, s'eviten desplaçaments i concentracions de persones en un mateix espai. En mig any, de gener a juliol, l'increment d'aquest tipus de visites ha estat de més del 16%. La institució ha adquirit quatre vehicles per cobrir les necessitats de mobilitat dels professionals de primària que realitzen les visites a domicili.

L'ETI d'Althaia, referent

L'Equip de Teràpia Intravenosa (ETI) d'Althaia és pioner a Catalunya en la tunelització de catèters centrals d'inserció perifèrica, tècnica innovadora que porta a terme des del 2017. Enguany ha participat en la retransmissió en directe d'un procediment a l'Hospital del Mar i cada any imparteix formació a professionals de Catalunya i de l'Estat espanyol.

Es crea una unitat per atendre el pacient que ha superat la covid

Els pacients que han estat tractats de covid-19 poden presentar persistència de símptomes i possibles seqüeles. Per tal de donar resposta integral a les necessitats assistencials d'aquestes persones, la Fundació Althaia ha posat en marxa una unitat específica, la Unitat Postcovid-19, formada per un equip multidisciplinari de professionals, que es coordina amb l'atenció primària del territori. L'equip està integrat per professionals mèdics, d'infermeria, fisioterapeutes i psicòlegs clínics dels següents serveis: Medicina Interna, Pneumologia, Rehabilitació i Medicina Física, Salut Mental i Neurologia. La creació d'aquesta unitat respon a la necessitat d'oferir un seguiment i un abordatge global als pacients que han superat

la fase aguda de la malaltia i que han estat hospitalitzats o atesos des de primària. Tot i que encara són molt desconegudes, les afectacions que poden patir poden ser respiratòries i pulmonars, funcionals o motores, cognitives i psicològiques, a més de fatiga i cefalea, entre d'altres. Dues infermeres especialistes en pneumologia són les gestores de casos de la nova unitat. Aquestes professionals s'encarreguen de contactar telefònicament amb les persones que han estat tractades per covid-19 i fer una valoració integral de cada cas. És un cribratge per detectar els símptomes prevalents i, en funció d'això, derivar el pacient a l'especialista més adequat. Així, hi ha una única porta d'entrada dels pacients afectats per covid-19.

S'incorpora un equip de gestors covid

La Fundació Althaia compta des de l'agost amb quatre gestors COVID, una figura que és clau per identificar possibles contagis i, així, intentar tallar la cade-

na de transmissió i prevenir possibles nous brots de covid-19. Tres dels gestors estan assignats a l'atenció primària d'Althaia i un quart a l'Hospital de Sant Joan de Déu. La gestora COVID que actua a Sant Joan de Déu fa un rastreig de les persones amb qui l'hospitalitzat ha tingut relació, tant en l'àmbit familiar com laboral i social, per poder identificar els contactes estrets, recollir-ne les dades i introduir-les a l'aplicació del Departament de Salut. Els tres gestors que actuen a l'ABS Barri Antic i a l'ABS Les Bases són professionals d'infermeria i administratius que es posen en contacte amb les persones diagnosticades a primària.

Programa pioner d'autocontrol del tractament anticoagulant oral

Les persones que reben tractament anticoagulant oral per prevenir el risc de patir una trombosi o una embòlia i que segueixen el programa d'autocontrol que té en marxa Althaia registren millors resultats, menys complicacions i una major qualitat de vida. Així ho indica un estudi que ha dut a terme la institució i que s'ha publicat a la revista Medicina clínica. Amb aquest sistema són els mateixos pacients els qui es controlen els nivells de coagulació mit-

jançant una aplicació mòbil, fet que augmenta el seu empoderament i implicació en el procés assistencial. El programa inclou una consulta virtual amb la infermera especialitzada en hematologia, que és l'encarregada de supervisar tot el procés. És un nou model d'atenció telemàtic que empodera el pacient que es va començar a aplicar ja abans de la pandèmia i que amb la crisi de la covid-19 ha resultat molt útil ja que ha continuat actiu.

Es clou amb èxit el projecte de salut mental 'Peer to peer'

Per fomentar la inserció sociolaboral de persones amb trastorns mentals i/o addiccions, la Fundació Althaia, Osonament i la Universitat de Vic-Universitat de Catalunya (UVic-UCC) han dissenyat i portat a terme conjuntament un projecte pioner anomenat Peer to peer. L'objectiu principal de la iniciativa, que ha comptat amb el suport de l'Obra Social "la Caixa", ha estat formar i acreditar persones amb problemes de salut mental i/o addiccions i integrar-les en equips assistencials d'atenció a la salut mental. L'experiència ha estat realitzada gràcies a l'aliança de tres entitats de referència del territori en els àmbits de l'atenció a la salut mental i de l'activitat acadèmica i el coneixement.

Infraestructures

Es renova la cuina de Sant Joan de Déu per millorar el servei a professionals i usuaris

La Fundació Althaia va posar en funcionament a finals de gener la nova cuina de l'Hospital Sant Joan de Déu de Manresa, un equipament que dona servei tant a les

persones que hi estan ingressades i als usuaris dels diferents hospitals de dia com als professionals de la institució. Les noves instal·lacions, que s'han renovat totalment, són molt més àmplies i compten amb un equipament modern i adaptat a les necessitats actuals. El projecte suposa un important salt endavant i reforça l'aposta de la Fundació d'oferir una alimentació saludable i de qualitat i, alhora, extreure les mesures de seguretat alimentària. La nova cuina, ubicada a la planta -2 de la part històrica, disposa del doble de superfície respecte a l'anterior equipament. A més, s'ha renovat pràcticament la totalitat dels equipaments i la maquinària.

Nou bloc a Urgències

S'ha habilitat un bloc al servei d'Urgències de Sant Joan de Déu per donar atenció de forma exclusiva als pacients que presenten algun tipus d'afectació respiratòria. Aquest nou espai és fruit d'una reestructuració de les instal·lacions per millorar encara més el doble circuit habilitat per la pandèmia i que incrementa la seguretat d'usuaris i professionals.

Assumpta Prat, al Comitè d'experts de la Generalitat

Assumpta Prat, directora d'Infermeria d'Althaia, és membre del Comitè d'experts independents per a la transformació del sistema públic de salut creat pel Govern de la Generalitat i format per persones de reconegut prestigi en l'àmbit del sistema sanitari, l'economia de la salut i l'administració. Assegurar un finançament suficient, establir un model de vigilància epidemiològica a temps real, abordar la salut des d'una perspectiva global i la presa de decisions compartides són algunes mesures que proposa el Comitè en l'informe que ha lliurat al Govern.

El Dr. Altés, president de la societat d'hematologia

El Dr. Albert Altés, cap del servei d'Hematologia d'Althaia, és el nou president de la Societat Catalana d'Hematologia i Hemoteràpia. El Dr. Altés ha estat elegit per encapçalitzar aquesta entitat d'àmbit català que agrupa professionals mèdics vinculats a l'hematologia, especialitat que es dedica a la diagnòstic, tractament, estudi i investigació de les malalties a la sang. El seu nomenament respon a la seva dilatada trajectòria professional en els àmbits assistencials, docents i de recerca. El Dr. Altés és expert en noves teràpies hematooncològiques.

Premio Nacional de Medicina Siglo XXI

Dos professionals vinculats a la Fundació Althaia han estat reconeguts amb el Premio Nacional de Medicina Siglo XXI. Per una banda, el Dr. Manel Bardají Bofill, adjunt al servei de Cirurgia general i de l'Aparell digestiu de la institució, que va recollir el guardó en l'especialitat de proctologia. Per l'altra, l'odontòleg i cirurgià oral i maxil·lofacial Dr. Javier Mareque Bueno, que va obtenir el guardó en la categoria de cirurgia oral i maxil·lofacial. El Dr. Mareque coordina l'Institut d'Odontologia i Maxil·lofacial (IOMA) a la Clínica Sant Josep, que es va posar en marxa fa tres anys.

El territori reconeix la tasca dels professionals d'Althaia

Diferents institucions, entitats, teixit empresarial i societat civil del territori han reconegut públicament la feina i la implicació dels professionals de la Fundació Althaia en la lluita contra la covid-19 amb diversos actes i guardons. Al juliol, el pati del Casino de Manresa va acollir un emotiu acte de ciutat en record als difunts durant la pandèmia i en reconeixement a la tasca dels professionals de la salut del territori.

El Fòrum de la Catalunya Central va mostrar l'agraïment amb Althaia mb la celebració d'un acte públic i amb el lliurament d'una placa i polseres per a tots

els professionals de la institució (a la foto). El diari Regió7 va lliurar el guardó Actius Socials als professionals sanitaris. També un dels guardons de la revista El Pou de la gallina va ser per als professionals d'Althaia en reconeixement a la tasca i implicació durant l'emergència sanitària. En concret, el Premi Oleguer Bisbal 2020 als "manresans més manresans". Per la seva banda, el Montepio va lliurar el guardó a una trajectòria destacada als professionals que atenen el pacient crític de covid-19. Des del festival Espurnes Barroques també es va retre homenatge als professionals sanitaris del territori en el concert inaugural.

Visita del Consell General de la Cúria a Roma de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu

El Consell General de la Cúria a Roma de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu va ser a la Fundació Althaia al mes de gener. La delegació, encapçalada pel seu Superior General, el Germà Jesús Etayo,

i el seu primer conseller i expresident del Comitè executiu del Patronat d'Althaia, el Germà Quim Erra, van ser rebuts per membres de la direcció. La delegació va visitar l'exposició "Els hospitals a Manresa. Història d'una transformació" i va conèixer així no només la història recent de la sanitat a la ciutat, de la qual l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu és un dels protagonistes, sinó també la trajectòria dels professionals de la institució. A més, va conèixer de primera mà el nou Hospital de dia d'Oncologia i Hematologia. La visita es va emmarcar en la celebració del primer Consell General de l'any.

Agraïment d'Althaia a Valentí Junyent i benvinguda a Marc Aloy

Marc Aloy va fer el passat 1 de juliol la seva primera visita a la Fundació Althaia com a alcalde de Manresa i president del Patronat de la institució. Aloy es va reunir amb representants del Comitè de direcció i del Comitè de transformació que li van exposar com la institució i els seus professionals s'havien reorganitzat per afrontar la crisi sanitària, van fer una radiografia de la situació del moment i van apuntar propostes de futur tenint present els aprenentatges extrets de la situació viscuda. L'alcalde va posar de relleu la capacitat de transformació de tota la institució, va agrair la tasca i l'esforç de

tot el personal i va manifestar l'orgull que representa per a Manresa disposar d'un equipament sanitari de referència al país. Uns dies abans, la institució va acomiadar Valentí Junyent, durant 9 anys alcalde de la ciutat i president del Patronat d'Althaia, agraint-li la feina feta i la implicació en l'organització durant tot aquest temps. En aquesta etapa Althaia ha aconseguit consolidar el seu projecte i assolir diferents fites, com la inauguració de les noves instal·lacions de l'Hospital Sant Joan de Déu o de la Unitat Docent de la Facultat de Medicina de la UVic-UCC.

Suport del Patronat d'Althaia als professionals

Tant l'aleshores president del Patronat, Valentí Junyent, com la Junta del Patronat, van traslladar en diferents moments de la primera onada de la pandèmia tot el suport als professionals de la institució per la important tasca desenvolupada. També van deixar palès el seu reconeixement i agraïment a tots els treballadors de la institució, tant assistencials com no assistencials, per l'alt nivell de compromís i dedicació demostrats en tot moment.

El director del CatSalut reconeix la tasca feta

Una delegació del Servei Català de la Salut (CatSalut) encapçalada pel seu director, Adrià Comella, va visitar Althaia a l'abril. Comella va copsar de primera mà com la institució, amb tots els seus professionals al capdavant, feia front a la difícil situació.

Docència

Creix la Unitat Docent Manresa de la UVic-UCC

La Unitat Docent Territorial (UDT) Manresa de la Facultat de Medicina de la UVic-UCC, que al setembre va iniciar el segon curs acadèmic, es consolida. Enguany a les instal·lacions de la UDT Manresa, ubicades a l'Hospital de Sant Joan de Déu, s'hi imparteixen classes de tercer i de quart amb 75 alumnes, més del doble que l'any passat, arran de la incorporació de 47 nous alumnes a tercer. Entre les novetats hi ha l'augment de professionals d'Althaia vinculats a la Facultat de Medicina com a professors responsables o associats a diferents assignatures. En concret, en aquest curs se n'han incorporat sis, que se sumen als catorze que ja hi havia.

Althaia, oficialment hospital universitari de la UVic-UCC

La Fundació Althaia ja és oficialment hospital universitari de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC). El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya va publicar l'1 de juliol una resolució aprovada per la consellera d'Empresa i Coneixement, M. Àngels Chacón, que així ho afirma. Aquest reconeixement per part de la Generalitat reforça l'aliança estratègica entre Althaia i la UVic-UCC a favor de la docència, la recerca, la transferència de coneixement i la innovació en l'àmbit de la salut. Amb l'oficialització, s'acredita que tots els dispositius assistencials d'Althaia reuneixen els requisits per impartir docència en diferents graus vinculats a la salut.

Sessions clíniques virtuals pioneres per a residents

El servei de Cirurgia general i de l'aparell digestiu d'Althaia és pioner a l'Estat espanyol en l'organització d'un cicle de sessions clíniques telemàtiques adreçades a residents de l'especialitat. La iniciativa, que està sent tot un èxit, va sorgir per la impossibilitat de celebrar trobades presencials específiques per a residents arran de la pandèmia de la covid-19. Les sessions, que ara són quinzenals i amb un important impacte en les xarxes socials, tenen cada vegada més participants, tant de l'Estat com de l'estranger. Les sessions tenen un format innovador i compten amb la implicació i participació activa dels residents.

Beca de la Societat Catalana de Reumatologia

La Societat Catalana de Reumatologia ha atorgat la beca SANOFI per a projectes de recerca individual i col·laborativa a Althaia per desenvolupar un estudi per analitzar la incidència de la covid-19 en persones que pateixen una malaltia inflamatòria autoimmunitària. El projecte va a càrrec de la secció de Reumatologia en col·laboració amb els serveis de Digestiu i Dermatologia. L'objectiu és determinar la incidència de casos diagnosticats i probables d'infecció per covid-19 en malalts amb malalties inflamatòries autoimmunitàries que segueixen un tractament biològic.

L'atenció primària lidera un estudi multicèntric

Atenció Primària de la Fundació Althaia lidera un estudi multicèntric d'àmbit català per avaluar l'efectivitat d'un tractament per combatre una infecció causada pel bacteri anomenat 'Helicobacter Pylori' i que afecta l'estómac. L'estudi, en què han pres part sis centres d'atenció primària de Catalunya, s'ha publicat a la revista internacional d'impacte Journal of Clinical Medicine. La conclusió de la investigació és que la pauta de medicació que s'ha avaluat resulta efectiva en el tractament d'aquesta infecció a l'atenció primària.

Guardó per a l'estudi de l'UCI publicat a 'JAMA'

El Dr. Carles Subirà, adjunt al servei de Medicina intensiva d'Althaia, ha estat reconegut amb el premi Dr. Font de la Fundació Mutual Mèdica per l'article publicat l'any passat a la prestigiosa revista científica JAMA –The Journal of the American Medical Association–. L'article és sobre una investigació centrada en la retirada de la ventilació mecànica en pacients ingressats a unitats de cures intensives (UCI) en què van prendre part 18 hospitals de Catalunya i de l'Estat espanyol. El Dr. Subirà és l'investigador principal de l'estudi.

L'activitat de recerca s'intensifica arran de la pandèmia de la covid

L'activitat investigadora d'Althaia s'ha intensificat arran de la crisi sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2. Fins a aquesta tardor, la institució participava en 45 estudis de recerca vinculats a la covid-19, dels quals 16 es lideraven des de la institució. Fins aleshores, havien vist la llum 13 publicacions vinculades a aquests estudis, 3 de les quals liderades per professionals d'Althaia. Moltes de les publicacions són internacionals i d'impacte. Els àmbits de la recerca són diversos, inclouen la traumatologia, la cirurgia, la dermatologia, la infermeria, la medicina interna, la nefrologia i la medicina intensiva, entre d'altres.

Els estudis s'emmarquen en el compromís de la institució per la recerca i la innovació, línies estratègiques que permeten avançar en la generació de coneixement aplicat a la millora de la salut. El fet d'aportar dades sobre població del territori és molt valuós ja que contribueix a corroborar de forma local els resultats de la recerca internacional i, alhora, permet acostar i fer més aplicables a la nostra població els resultats globals. A la vegada, és una aportació per generar evidència científica a nivell internacional. L'objectiu és generar coneixement científic sobre el comportament d'aquest nou virus i, així, poder disposar de tractaments més efectius i oferir millor atenció als pacients.

Estudi de seroprevalença a l'ABS Barri Antic

Althaia participa, a través de l'ABS Barri Antic, en l'estudi estadístic estatal de seroprevalença que ha de permetre fer una estimació del percentatge de població que ha desenvolupat anticossos

davant de la covid-19 i conèixer l'evolució d'aquests al llarg del temps. És l'Estudi Nacional Epidemiològic de la infecció per SARS-CoV-2 a Espanya (ENE-COVID), en què prenen part persones usuàries de l'ABS Barri Antic, que han estat seleccionades a l'atzar en col·laboració amb l'Institut Nacional d'Estadística. L'estudi està dissenyat pel Ministeri de Sanitat i l'Institut de Salut Carlos III seguint les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut. Al novembre ha acabat la quarta onada de la segona fase de l'estudi. El laboratori d'Althaia ha centralitzat les mostres i els consentiments informats de tots els participants de la Catalunya Central.

La investigació i els assajos clínics s'incrementen a Althaia el 2019

El nombre d'assajos clínics i d'estudis actius a Althaia durant l'any 2019 va ser de 209, xifra un 12% superior a la del 2018, en què n'hi va haver 187. Aquest increment reflecteix l'aposta i el treball de la institució a favor de la investigació i la recerca, línia estratègica que permet avançar en el coneixement i aplicar eines i tractaments que milloren la pràctica assistencial i, en conseqüència, tenen una repercussió directa en els pacients i la població en general. L'any passat, hi va haver actius 149 estudis de diferents àmbits i tipologies. També 60

assajos clínics, dels quals 45 amb medicaments. Els serveis que van participar en més assajos clínics van ser Oncologia (63%), Hematologia (10%) i Nefrologia (5%). D'altra banda, els professionals d'Althaia van publicar 93 articles en revistes científiques, xifra que en cinc anys s'ha duplicat. El 33% de les publicacions van ser liderades per professionals de la institució i el 48% dels articles es van publicar en revistes del primer quartil, per tant amb un alt impacte. El nombre de tesis defensades per part de professionals d'Althaia va ser de sis.

S'avalua un dispositiu pioner per a pacients amb alta dependència

Pacients d'Althaia han provat l'efectivitat del V-Chair, un llit - cadira de rodes intel·ligent dissenyat per l'empresa manresana Control Live per millorar el confort i l'autonomia de les persones que han de passar bona part del temps enllitades i, alhora, reduir l'esforç físic dels cuidadors. El test forma part de l'estudi de recerca que porten a terme les dues entitats i que serà la primera avaluació sistematitzada d'un sistema de descans clínic d'aquestes característiques. Althaia i Control Live han signat un conveni per al desenvolupament d'aquest projecte innovador gestat a la Catalunya Central abans de sortir al mercat. La col·laboració en el projecte és una mostra més de l'aposta d'Althaia a favor de la innovació.

Desenvolupament tecnològic

L'App d'Althaia ofereix noves funcionalitats

L'App d'Althaia ha incorporat un nou canal de comunicació directa per tal que els usuaris puguin fer arribar la seva opinió sobre la seva experiència a la institució. A més, les persones hospitalitzades amb una dieta basal poden escollir el menú on-line.

Accés virtual a les imatges clíniques dels pacients

Els pacients d'Althaia que hagin d'accedir a les imatges clíniques de la seva història clínica tenen a l'abast un nou sistema digital, desenvolupat per la institució, per consultar-les de forma telemàtica. Així, ja no n'han de sol·licitar una còpia en CD o DVD.

Medxat, una nova eina de comunicació interna

Althaia ha posat en funcionament el Medxat, una nova eina de comunicació per als professionals de la institució que garanteix la seguretat i confidencialitat de les dades i possibilita el contacte sense haver de compartir el número de telèfon.

S'estrena l'ampliació del CIMETIR i obre portes la nova cafeteria

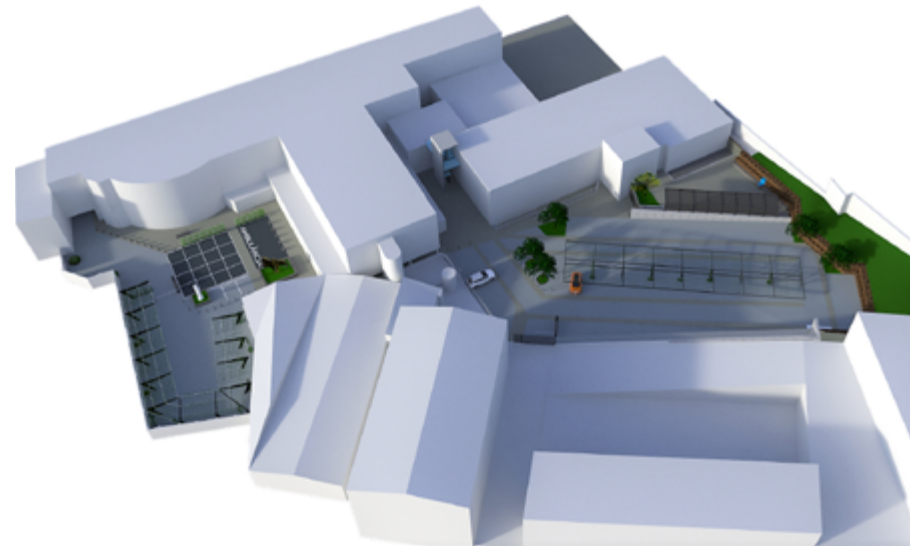

Aquest 2020 la Clínica Sant Josep ha fet realitat dos dels projectes inclosos en el seu Pla Director, que tenen per objectiu modernitzar les instal·lacions i, al mateix temps, adaptar la Clínica a les noves necessitats assistencials. El passat mes d'agost es va estrenar l'ampliació del CIMETIR, el Centre Integral de Medicina Esportiva, Traumatologia i Rehabilitació. Les noves instal·lacions del CIMETIR, que han crescut 300 metres quadrats, compten amb un nou accés des de l'exterior del recinte de la Clínica, una nova zona d'admissions i tres nous consultoris –un d'ells destinat a Medicina de l'Esport– que se sumen als sis consultoris de què disposava fins ara el centre. El projecte d'ampliació del CIMETIR va néixer de la voluntat de donar resposta al creixement sostingut que ha viscut al llarg dels darrers anys i amb l'objectiu de seguir millorant l'atenció de qualitat que s'ofereix als pacients i, alhora, que els professionals que hi treballen disposin de millors espais per al desenvolupament de la seva tasca.

Nova cafeteria

Un altre dels projectes que s'ha estrenat recentment a la Clínica Sant Josep és la nova cafeteria. Aquest nou servei, ubicat a la segona planta de l'edifici principal, compta amb dos espais clarament diferenciats. Per una banda, un espai interior que inclou una zona de bufet i una zona de taules, i per altra, una terrassa exterior coberta per una pèrgola. La nova cafeteria també serveix de nexa entre els dos edificis gràcies a la construcció d'un ascensor a l'exterior que contribuirà a una millora de la circulació global de l'equipament.

Tret de sortida a les obres del nou aparcament de la Clínica

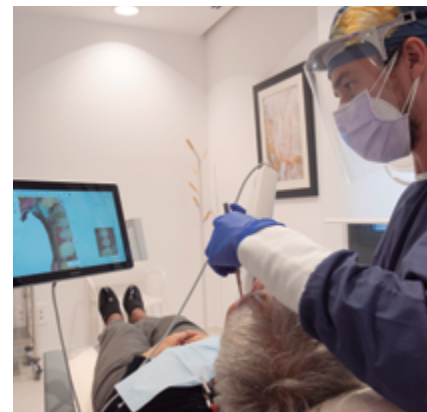
Un dels projectes més esperats de la Clínica Sant Josep per als usuaris, el nou aparcament, ja ha començat a caminar per convertir-se en una realitat a finals de l'any 2021. Amb l'objectiu d'augmentar el nombre de places d'aparcament actuals i de millorar la mobilitat a l'entorn de la Clínica –descongestionant les places d'aparcament en els carrers adjacents per als veïns i veïnes–, el nou aparcament oferirà un total de 96 places més àmplies que les actuals, una zona amb places per a ambulàncies, una altra zona per a descotxament de vehicles que es dirigeixen a urgències i places adaptades per a persones amb mobilitat reduïda. D'entre les novetats que inclou el projecte, en destaquen les places que s'han

previst per a la càrrega de vehicles elèctrics, fent un pas endavant per a una mobilitat més sostenible.

Nou accés i canvis de circuits interns

Les obres del nou aparcament, amb una durada prevista de deu mesos, han suposat el tancament de l'aparcament actual i també de l'accés peatonal d'usuaris, tant del carrer dels Caputxins número 16 com del carrer del Purgatori. Per això s'ha habilitat un accés provisional únic d'entrada i de sortida, situat al carrer dels Caputxins núm. 24. Un fet que també ha suposat afectacions pel que fa als circuits interns d'usuaris i de professionals, especialment per a qui vulgui dirigir-se al CIMETIR o a l'edifici B, on hi ha una part de les consultes.

L'IOMA, referent de l'odontologia digital

Des de la seva creació, l'Institut d'Odontologia Maxil·lofacial Avançada (IOMA) s'ha anat posicionant com un dels centres de referència de l'odontologia digital, gràcies a l'ús de tecnologies d'avantguarda que li permeten realitzar tractaments totalment personalitzats, utilitzant un flux de treball 100% digital. També l'ampli de ventall de subespecialitats que ofereix, com la cirurgia oral i maxil·lofacial, la implantologia o l'odontopediatria, han fet notar un creixement en el nombre de pacients.

Gran col·laboració ciutadana i empresarial davant la pandèmia

Les donacions en xifres

DONACIONS EN ESPÈCIE

Més de 94.000 guants	1.836 pantalles facials
43.000 mascaretes	Cessió de vehicles per a l'atenció domiciliària
25.000 polaines	Begudes i productes d'alimentació
3.487 bates	Productes d'higiene, gorros, llits, ...

195 empreses han fet donacions en espècie

La col·laboració de la ciutadania i del teixit empresarial del territori va ser cabdal per cobrir les necessitats generades a Althaia durant la primera onada de la pandèmia de la covid-19. La institució va rebre un total de 101 donacions econòmiques de particulars i empreses, que sumen un total de 367.291,36 euros. Aquest import es va destinar en part a l'adquisició de diferents tipus d'equipaments per, així, poder ampliar la capacitat assistencial. Una altra part

d'aquests recursos s'invertirà en investigació. En paral·lel, 195 empreses i comerços van fer donacions de materials de protecció i productes d'alimentació. Per canalitzar totes aquestes aportacions, des de la institució es va posar en marxa un nou projecte de mecenatge, que encara continua obert. Althaia agraeix enormement a totes les persones i empreses les seves aportacions. La seva col·laboració va ser de gran ajuda en uns moments realment difícils.

El voluntariat s'adapta al nou context

El voluntariat jove va tornar a l'estiu amb unes tasques adaptades a la nova situació arran de la covid-19. Els nois i noies es van centrar sobretot en donar suport a la implantació de les mesures de seguretat per accedir a l'Hospital de Sant Joan de Déu. Tasques que en l'actualitat també realitza el voluntariat. S'està treballant per iniciar un projecte de voluntariat telemàtic.

Llibre sobre els hospitals de Manresa del segle XX

Aquest mes de desembre ha sortit al carrer el llibre "Els hospitals a Manresa. Història d'una transformació". Es tracta d'una publicació editada per la Fundació Althaia que fa un recorregut en el temps per mostrar les petites i grans transformacions que ha viscut l'atenció sanitària a la ciutat de Manresa en els darrers 50 anys fins a l'actualitat. El llibre s'inclou en un projecte més ampli que compta amb la col·laboració de més d'un centenar de professionals.

S'inicia un nou projecte de mecenatge

Althaia ha obert un nou projecte de mecenatge per desenvolupar programes d'atenció integral adreçats als pacients amb dany cerebral adquirit, afectació que pot tenir causes molt diverses com el traumatisme cranioencefàlic, l'ictus o malalties neurodegeneratives com l'esclerosi lateral amiotròfica (ELA). L'objectiu és aconseguir recursos per poder investigar i, alhora, posar en marxa nous programes per oferir una millor atenció.

Primer 'escape room' solidari en un hospital

Un total de 499 persones vingudes d'arreu de Catalunya Central, així com d'altres punts del país, van participar a principis d'any a l'escape room solidari de Sant Joan de Déu, que va esdevenir el primer hospital de tot l'Estat en acollir una activitat com aquesta, que va ser tot un èxit. L'objectiu d'aquesta iniciativa solidària va ser recaptar fons per al projecte de millora de l'atenció a infants i joves d'Althaia i, alhora, donar-lo a conèixer.

Avui visitem...

L'equip de laboratori, un servei més que essencial

El laboratori d'Anàlisis Clíniques i Microbiologia porta a terme una activitat moltes vegades poc coneguda que és vital per determinar molts diagnòstics i tractaments.

El servei, format per una cinquantena de professionals, analitza cada dia milers de proves de diferents tipus.

Els pacients no el veuen ni el trepitgen, però porta a terme una activitat cabdal per ajudar a determinar molts diagnòstics i tractaments de malalties. És el laboratori d'Anàlisis Clíniques i Microbiologia de la Fundació Althaia, un servei que funciona les 24 hores del dia els 365 dies de l'any i on s'analitzen milers de proves cada dia, des de mostres de sang i orina, proves d'al·lèrgia i hormones, fins a marcadors tumorals i cardíacs, per posar uns exemples. Des del passat mes de març, també processa proves PCR per detectar la covid-19.

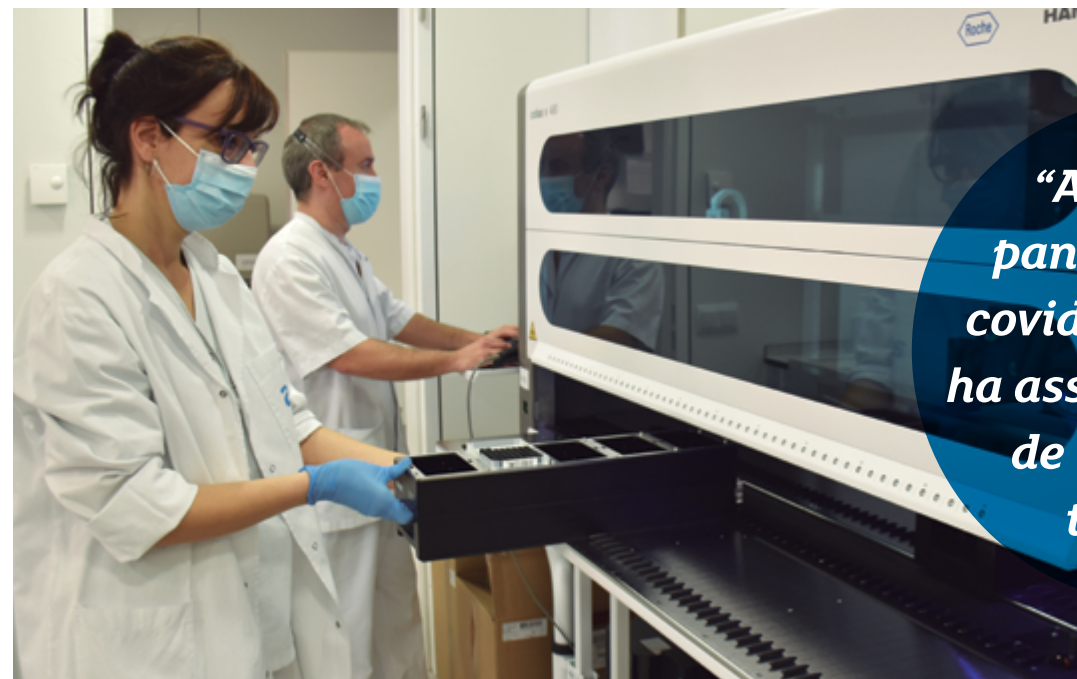
El servei assumeix l'anàlisi de les mostres dels pacients atesos als centres de la Fundació Althaia –és a dir, l'Hospital de Sant Joan de Déu, la Clínica Sant Josep, el Centre Hospitalari, l'ABS Barri Antic i l'ABS Les Bases– a més de les de les dues àrees bàsiques restants de Manresa, així com de tota la primària de la comarca del Bages, que gestiona l'Institut Català de la Salut (ICS). Des del novembre del 2019 també

es fa càrrec de les analítiques de primària del Berguedà.

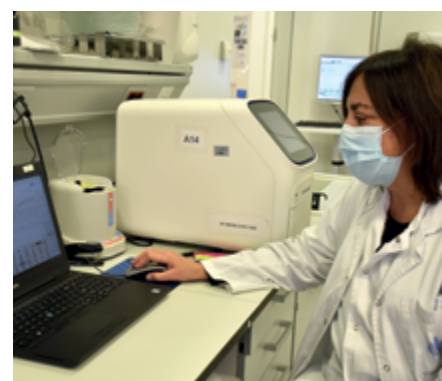
Les xifres del 2019 donen una idea del volum d'activitat al laboratori. Durant l'any passat es van tramitar 294.904 sol·licituds, que van generar un total de 3.448.613 proves vinculades a diferents àrees: bioquímica, immunoanàlisi, hematimetria, immunohematologia, hemostàsia, serologia, al·lèrgia, autoimmunitat, nefelometria, líquids biològics, immunofluorescència i citometria de flux. La incorporació de la primària del Berguedà va comportar un augment d'un 10% de l'activitat ordinària. Durant el mateix període Microbiologia va realitzar un total de 177.000 proves, de les quals 142.00 eren de biologia molecular.

Una intensa activitat

Les mostres procedents de les diferents àrees bàsiques i centres d'Althaia –hospitalització, consultes externes i hospital de

“Arran de la pandèmia de la covid-19, el servei ha assumit l'anàlisi de les PCR del territori”

L'any 2019 el servei va donar atenció a 294.904 pacients

Durant el mateix període va processar un total de 3.448.613 proves

El Laboratori ha arribat a analitzar 2.329 PCR en un sol dia

S'està renovant tota la tecnologia per optimitzar processos

dia– arriben al laboratori entre les 9 i les 11 del matí. A partir d'aquesta franja horària, la tasca de l'equip se centra en donar resposta el més ràpid possible a les diferents sol·licituds, que són més de 1.000 diàries. La prioritat són les peticions urgents i les dels pacients hospitalitzats, i a partir d'aquí es processen la resta de sol·licituds. Els resultats se saben al cap d'una hora en algunes proves i en d'altres cal un temps d'espera de fins a 3 o 4 dies.

Les urgències poden arribar en qualsevol moment del dia. Per això a les tardes i a les nits hi ha un equip específic que es fa càrrec de les analítiques que sol·liciten des d'Urgències de Sant Joan de Déu i que faciliten que es pugui fer un diagnòstic ràpid.

L'equip humà del servei està format per 55 professionals, dels quals 4 facultatius d'Anàlisis Clíniques, 3 facultatius de Microbiologia, 42 tècnics, 5 administratius i 1 gestora de personal tècnic.

La covid-19 multiplica l'activitat

La pandèmia ha suposat un increment molt notable d'activitat al laboratori, que des del passat mes d'abril es fa càrrec de l'anàlisi de les proves PCR (Reaccions en Cadena per la Polimerasa), que serveixen per diagnosticar la infecció. Als inicis, s'analitzaven unes 600 PCR a la setmana, xifra que ha anat en augment. El punt màxim, en aquesta segona onada, han estat 2.329 PCR en

un sol dia. Fins al moment s'han realitzat més de 90.000 proves. Per portar a terme aquesta activitat s'ha format un equip que es dedica exclusivament a aquesta tasca i que, per torns, està operatiu les 24 hores.

En aquests moments es disposa de tres aparells per analitzar PCR. L'adquisició d'aquesta tecnologia evita que les proves s'hagin d'externalitzar i que els resultats arribin més ràpidament. També permetrà fer nous procediments, com l'anàlisi de proves d'altres virus, herpes, malalties de transmissió sexual, etc, a més d'altres de biologia molecular relacionades amb l'oncologia.

Tecnologia de primer nivell

L'any 2014, Althaia va unificar en un sol espai els laboratoris que fins aleshores hi havia al Centre Hospitalari i a la part antiga de Sant Joan de Déu. Des d'aleshores, el servei està ubicat a la planta -4 del nou hospital, en unes instal·lacions que van incorporar una nova tecnologia que va permetre robotitzar molts dels processos que fins aleshores es feien de forma manual.

El servei fa ara un pas més amb la renovació de tota la tecnologia. El canvi permetrà automatitzar encara més processos per, així, optimitzar els recursos humans i l'eficiència econòmica. També s'ha incorporat la tecnologia d'espectrometria de masses Maldi-TOF, que permet una millora en la selecció del tractament antibiòtic.

Josep Eladi Baños

Rector de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC)

Doctor en Medicina i catedràtic de Farmacologia. És un referent en l'àmbit de la innovació docent i està especialitzat en l'aplicació de models d'aprenentatge basat en problemes i en l'ús de les humanitats –cinema, literatura i sèries de televisió– en la docència.

“Estem *construint* una estructura universitària *inèdita* a Catalunya”

Quin és el principal tret diferencial de la Facultat de Medicina de la UVic-UCC?

La Facultat de Medicina de la UVic-UCC es caracteritza per tenir un abast territorial a la Catalunya Central a partir dels seus campus principals, Vic i Manresa. La seva missió principal és col·laborar en les institucions sanitàries de tots els nivells assistencials de les seves comarques i fins i tot d'altres comarques catalanes. Es pretén que qui hi estudia adquireixi una formació àmplia en les bases biològiques i humanístiques de la medicina, junt amb una profunda formació clínica. Per fer-ho possible, s'empra un model docent híbrid basat en la utilització de les classes teòriques tradicionals, junt amb el treball cooperatiu dels estudiants mitjançant l'aprenentatge en casos clínics i un ampli programa de pràctiques. Es compta amb un claustre de professors amb elevada professionalitat dirigit pel degà Ramon Pujol.

Quins avantatges té iniciar al segle XXI una facultat de medicina?

La Facultat de Medicina de la UVic-UCC

destaca per unes instal·lacions de primer nivell en tots els sentits, també els tecnològics, amb materials com la taula Sectra que permet visualitzar en tres dimensions l'estructura completa del cos humà. Una tecnologia així mai no podrà substituir el treball directe sobre cossos reals, però millora fins i tot les possibilitats d'observació dels òrgans i l'estructura del cos humà.

“El futur Institut de Recerca Sanitària de la Catalunya Central serà cabdal”

Com seran la metgessa i el metge que es formin a la UVic-UCC?

Seràn professionals de la medicina amb una profunda formació científica, clínica i humanista, que els permetrà atendre els seus pacients des del vessant biològic, psicològic i humà, amb la sensibilitat mèdica necessària per comprendre les necessitats dels malalts d'una forma holística. Aquest punt de vista humanista és fonamental perquè els metges i metgesses atenguin i guareixin les malalties, però a la vegada

ho és perquè atenguin i guareixin les persones.

Què poden aportar les humanitats a la medicina?

Parteixo de la premissa que la medicina és una experiència global i no tan sols una alteració biològica. Per comprendre les persones, les seves malalties i el seu do-

lor, l'empatia ha de ser una qualitat i competència pròpia dels qui es dediquen a restaurar la seva salut. Les humanitats ajuden a tenir una visió més global del procés d'emmalaltir i les seves conseqüències. En aquest sentit, el cinema i la literatura són especialment adients perquè ens mostren les persones des de totes les perspectives i ens ajuden a comprendre-les, a conèixer a fons la nostra ànima, ja que atenent no més el cos no n'hi ha prou per ser un bon professional mèdic.

Althaia és oficialment hospital universitari de la UVic-UCC. Què representa per la institució que encapçala?

Per a nosaltres és un honor poder comptar amb un hospital universitari de referència com és el de Sant Joan de Déu de Manresa. Els hospitals universitaris són fonamentals per a la docència, la pràctica clínica i la recerca, i contribueixen de forma important en la formació dels professionals sanitaris. La nostra Facultat compta ara amb dos hospitals universitaris nuclears, ambdós de gran qualitat i amb una enorme experiència. Al seu voltant s'articula l'oferta d'altres centres de formació per als nostres estudiants, presents a tota la Catalunya Central. No hi pot haver millor aliança.

Què suposa l'aliança entre Althaia i la UVic-UCC per a la Catalunya Central?

Les sinergies que es produeixen entre hospitals i Facultat de Medicina són molt grans i obren sempre perspectives noves que els uns sense els altres no es podrien arribar a plantejar. Aquí tots hi guanyem molt! La població atesa també, i el territori no cal dir-ho. La potència de la Catalunya Central en l'àmbit de la salut és d'una magnitud que es veurà plenament quan la facultat tregui les primeres cohorts de metgesses i metges. És previsible que aleshores s'hagin complert les potencialitats entre les ciutats que compartim. Ens trobem en el paradigma adequat per ajudar a fer realitat la Catalunya del coneixement des de la Catalunya Central, una realitat que irradiarà cap a tot el país i més enllà. Ja no treballem només per a un territori acotat, sinó que treballem per al país i per a la ciència mèdica de l'Europa del futur. La propera creació de l'Institut de Recerca Sanitària de la Catalunya Central, en el qual participa de forma important la Fundació Althaia, serà un element cabdal en aquesta direcció.

Quina valoració fa de la Unitat Docent Territorial Manresa?

Considero que el fet és molt positiu per a la Facultat de Medicina i per a la ciutat de Manresa. És d'hora encara per fer-ne una valoració completa, però la Unitat Docent Territorial de Manresa és un dels primers efectes de la generació de sinergies que comentava. Entre els campus de Manresa i de Vic estem construint una estructura inèdita a Catalunya. Qui sap si podrà ajudar a altres projectes de col·laboració en-

“Amb l'aliança tots hi guanyem molt! La població atesa també, i el territori no cal dir-ho”

tre les dues ciutats més importants de la Catalunya Central. De fet, no sé si som prou conscients del que estem construint i del model que estem projectant: les ciutats petites i mitjanes, que soles tenen una massa crítica limitada, si col·laboren i plantegen projectes ambiciosos en comú poden ser molt potents. Encara ens falta perspectiva, però estic convençut que la cosa va en aquesta direcció.

Quins són els projectes de futur d'ambdues institucions?

En l'àmbit universitari, el projecte és desplegar tot el potencial de cada institució per si mateixa, l'una en l'àmbit assistencial i l'altra en l'àmbit docent. Per separat aquest potencial ja és molt gran, però conjuntament les possibilitats es multipliquen i han de permetre un futur ple d'oportunitats en el desenvolupament tecnològic i científic aplicat a l'àmbit sanitari.

Com afecta la crisi sanitària de la covid-19 el projecte de la UVic-UCC?

Ens afecta molt, és clar, com a totes les universitats, però també ens ha ajudat a conèixer-nos molt més a fons com a institució docent i de recerca, i a conèixer el

“El treball conjunt entre Althaia i la UVic-UCC multiplica les possibilitats”

nostre potencial davant d'una crisi de tanta magnitud. Tant el campus de Manresa com el de Vic han respost satisfactòriament a les dificultats que s'han anat presentant gràcies a dos grans pilars: per una banda, la feina d'uns professionals magnífics a tots els serveis universitaris i, per una altra banda, un professorat i un alumnat que han sabut adaptar-se a una docència més complexa i més distant.

Comportarà una transformació en la professió mèdica? I en la docència?

És molt possible, com a país i societat hem vist que necessitem un sistema sanitari més fort, més ben dotat des del punt de vista humà i tecnològic i que, en conseqüència, requereix inversions suficients en els dos àmbits. La pandèmia ens fa i ens farà reflexionar sobre quina mena de societat tenim i, si no som cecs i absolutament egoïstes, hauríem de canviar el sistema de valors. Això afectarà d'una manera molt gran la professió mèdica i infermera i la manera de formar aquests professionals. També comportarà una percepció més social dels aspectes de les malalties, adonar-nos que afecten una part important de la població i amb repercussions econòmiques.

Moments per al *record*

A tots els nostres professionals, per la vostra lluita diària, dedicació i compromís amb els nostres pacients. A la ciutadania, pel vostre suport i escalf. I a institucions, entitats, empreses i voluntaris, per la vostra implicació, les donacions i els projectes innovadors que ens ajuden a donar resposta a les necessitats dels nostres pacients i professionals.

Moltes gràcies de tot cor!